

Uchwała Nr

Rady Gminy Baboszewo

z dnia

w sprawie znaczenia rolnictwa dla wspólnoty lokalnej

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 poz. nr 1153 ze zm.), Rada Gminy Baboszewo wyraża następujące stanowisko:

§ 1

Rada Gminy Baboszewo, działając jako organ stanowiący wspólnoty samorządowej, podkreśla istotne znaczenie rolnictwa dla rozwoju społecznego, gospodarczego oraz dorobku tradycji i wartości lokalnych.

§ 2

Rolnictwo stanowi trwały fundament lokalnej gospodarki, bezpieczeństwa żywnościowego oraz stabilności społecznej obszarów wiejskich. Praca rolników ma charakter strategiczny – zapewnia dostęp do żywności, utrzymuje regionalny charakter kulturowy, wspiera lokalne rynki oraz przyczynia się do zachowania ciągłości społecznej i gospodarczej.

§ 3

Rada Gminy Baboszewo wskazuje, że:

- 1) rolnictwo jest istotnym elementem lokalnej tożsamości tradycji regionu,
- 2) utrzymanie opłacalnej i stabilnej produkcji rolnej leży w interesie całej wspólnoty samorządowej,
- 3) ochrona gospodarstw rodzinnych oraz lokalnej produkcji żywności ma wymiar społeczny, gospodarczy i wspólnotowy.

§ 4

Rada Gminy Baboszewo wyraża solidarność z rolnikami oraz poparcie dla działań, podejmowanych w ramach obowiązującego porządku prawnego, zmierzających do zapewnienia im stabilnych, uczciwych i przewidywalnych warunków funkcjonowania, poszanowania pracy rolniczej oraz równego traktowania na rynku.

§ 5

Rada Gminy Baboszewo sygnalizuje potrzebę uwzględniania interesu lokalnych producentów rolnych przy podejmowaniu decyzji mających wpływ na sektor rolny oraz obszary wiejskie.

§ 6

Rada Gminy Baboszewo podkreśla znaczenie dialogu społecznego oraz budowania wzajemnego zrozumienia pomiędzy producentami żywności a konsumentami.

§ 7

Niniejsze stanowisko ma charakter deklaracyjny i nie stanowi aktu prawa miejscowego.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

FORMALNIE BEZ ZASTĘPCEJ:

Maciej Pawlikowski
advokat

Uzasadnienie do

Uchwały Nr

Rady Gminy Baboszewo

z dnia

w sprawie znaczenia rolnictwa dla wspólnoty lokalnej

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 poz. nr 1153 ze zm.) Rada Gminy Baboszewo zdecydowała się zająć stanowisko w sprawie znaczenia rolnictwa dla wspólnoty lokalnej.

Trudna sytuacja gospodarstw w ostatnim czasie osiągnęła poziom zagrażający rodzinom rolniczym, a w konsekwencji również bezpieczeństwu żywnościowemu oraz spójności społecznej obszarów wiejskich. Rolnictwo stanowi nie tylko źródło utrzymania wielu mieszkańców gminy Baboszewo, ale również trwały element jej tożsamości, krajobrazu oraz dorobku tradycji i wartości lokalnych.

Rada Gminy Baboszewo wyraża solidarność z rolnikami oraz poparcie dla działań, podejmowanych w ramach obowiązującego porządku prawnego, zmierzających do zapewnienia im stabilnych, uczciwych i przewidywalnych warunków funkcjonowania, poszanowania pracy rolniczej oraz równego traktowania na rynku.

Przedmiotowa uchwała ma charakter deklaracyjny i niewładczy. Jej celem nie jest ustanowienie norm powszechnie obowiązujących ani wkroczenie w sferę zastrzeżoną dla ustawodawcy lub organów administracji rządowej, lecz wyrażenie stanowiska organu stanowiącego wspólnoty samorządowej w sprawie mieszczącej się w zakresie lokalnych spraw publicznych. Projekt uchwały odwołuje się do art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. W tym znaczeniu rada gminy, jako reprezentacja wspólnoty samorządowej, jest uprawniona do formułowania stanowisk dotyczących zjawisk, procesów i problemów społecznych wpływających na życie mieszkańców gminy, w szczególności wtedy, gdy dotyczą one podstaw lokalnej gospodarki, bezpieczeństwa mieszkańców, ładu społecznego i tożsamości wspólnoty lokalnej.

Rolnictwo ma dla Gminy Baboszewo znaczenie szczególne. W realiach gminy wiejskiej nie stanowi ono jedynie jednego z wielu segmentów działalności gospodarczej, lecz pozostaje trwałym i podstawowym elementem lokalnej struktury społecznej i ekonomicznej. Z rolnictwem związane są źródła utrzymania znacznej części mieszkańców, funkcjonowanie gospodarstw rodzinnych, obrót lokalny, usługi towarzyszące, zatrudnienie pośrednie, a także cały porządek kulturowy, przestrzenny i tradycyjny charakter obszaru gminy. W warunkach gminy o charakterze rolniczym kondycja gospodarstw rolnych oddziałuje nie tylko na samych producentów rolnych, lecz także na przedsiębiorców funkcjonujących lokalnie, rodziny rolnicze, rynek pracy, dochody mieszkańców, a pośrednio także na możliwości rozwojowe całej wspólnoty samorządowej. W tym sensie rolnictwo stanowi jeden z rzeczywistych filarów lokalnej gospodarki i jeden z podstawowych czynników stabilności społecznej. Już z tego względu uzasadnione jest zabranie głosu przez organ stanowiący gminy.

Podkreślenia wymaga, że rolnictwo pozostaje również istotnym elementem bezpieczeństwa żywnościowego, rozumianego nie tylko w wymiarze krajowym, lecz także lokalnym i regionalnym. Produkcja rolna, w szczególności prowadzona przez gospodarstwa rodzinne i producentów funkcjonujących w bezpośrednim związku ze wspólnotą lokalną, zapewnia ciągłość dostaw żywności,

wspiera rozwój lokalnych łańcuchów dostaw, wzmacnia odporność społeczną na zaburzenia gospodarcze oraz buduje trwałe relacje pomiędzy producentem a konsumentem. W dobie nasilających się zjawisk o charakterze kryzysowym, w tym presji kosztowej, niepewności rynkowej, zmian regulacyjnych i napięć gospodarczych, rola rolnictwa jako sektora strategicznego staje się szczególnie widoczna. Uchwała służy zaakcentowaniu, że z perspektywy wspólnoty samorządowej rolnictwo nie może być postrzegane wyłącznie przez pryzmat mechanizmów rynkowych, lecz również jako dobro wspólne, którego trwałość, opłacalność i stabilność pozostają w interesie publicznym społeczności lokalnej.

Istotnym argumentem przemawiającym za podjęciem uchwały jest także społeczny i kulturowy wymiar pracy rolniczej. Rolnictwo współkształtuje lokalną tożsamość, krajobraz, tradycję i sposób życia mieszkańców obszarów wiejskich. Wspólnota lokalna budowana jest nie tylko przez sieć instytucji publicznych i relacje administracyjne, lecz również przez zakorzenione formy aktywności społecznej i gospodarczej, przekazywane często z pokolenia na pokolenie. Gospodarstwa rodzinne, lokalna produkcja żywności, przywiązanie do ziemi oraz udział mieszkańców w życiu gospodarczym i społecznym związanym z rolnictwem tworzą realną tkankę wspólnotową. W konsekwencji osłabienie sektora rolnego oddziałuje nie tylko na dochody poszczególnych gospodarstw, ale może prowadzić także do erozji więzi społecznych, pogorszenia perspektyw rozwojowych mieszkańców oraz zaniku elementów tożsamości lokalnej. Przyjęcie uchwały stanowi więc również wyraz uznania dla roli rolników jako grupy zawodowej i społecznej szczególnie ważnej dla zachowania ciągłości życia wspólnotowego na obszarach wiejskich.

Z uzasadnienia społecznego wynika ponadto potrzeba podjęcia przez radę gminy działań o charakterze symbolicznym, integrującym i porządkującym debatę publiczną. W piśmie inicjującym procedowanie uchwały wskazano na narastające trudności gospodarstw rolnych, ich wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe i spójność społeczną obszarów wiejskich, a także na potrzebę czytelnego, publicznego głosu samorządu lokalnego w sprawie znaczenia rolnictwa dla wspólnoty lokalnej. Wskazano również, że uchwała o charakterze stanowiska miałaby znaczenie nie tylko symboliczne, ale również społeczne i informacyjne, stanowiąc wyraz solidarności wspólnoty samorządowej z rolnikami oraz sprzyjając odbudowie wzajemnego zrozumienia pomiędzy producentami rolnymi a konsumentami. Ta argumentacja zasługuje na aprobatę, gdyż rada gminy nie jest wyłącznie organem podejmującym akty prawa miejscowego i rozstrzygnięcia o charakterze ustrojowym lub finansowym, lecz także forum reprezentacji interesów wspólnoty samorządowej i wyrażania jej stanowiska w sprawach ważnych dla mieszkańców.

Uchwała ma na celu wyrażenie przekonania, że utrzymanie opłacalnej i stabilnej produkcji rolnej leży w interesie całej wspólnoty samorządowej. W tym zakresie istotne jest dostrzeżenie, że ekonomiczna kondycja rolnictwa pozostaje sprzężona z wieloma innymi sferami funkcjonowania gminy. Dochody gospodarstw rolnych przekładają się na popyt lokalny, utrzymanie miejsc pracy w usługach i handlu, zdolność rodzin do finansowania edukacji, mieszkalnictwa i podstawowych potrzeb bytowych, a także na aktywność społeczną mieszkańców. Z kolei pogorszenie sytuacji gospodarstw rolnych może prowadzić do ograniczenia aktywności gospodarczej, wzrostu obciążeń społecznych, odpływu ludności, osłabienia więzi lokalnych oraz pogłębiania problemów społecznych. Uchwała nie rozstrzyga tych kwestii w płaszczyźnie normatywnej, lecz wskazuje na ich wagę i wyraża przekonanie, że interes producentów rolnych jest równocześnie interesem wspólnoty lokalnej jako całości.

Ważnym aspektem uzasadniającym podjęcie uchwały jest potrzeba ochrony gospodarstw rodzinnych oraz lokalnej produkcji żywności. Tego rodzaju działalność nie ma wyłącznie wymiaru prywatnego, ale także społeczny i wspólnotowy. Gospodarstwa rodzinne stabilizują strukturę osadniczą, sprzyjają utrzymaniu ciągłości użytkowania rolniczego ziemi, wspierają rozwój lokalnego rynku i umożliwiają zachowanie regionalnego charakteru produkcji. Ich trwałość wpływa również na jakość życia mieszkańców oraz na zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa obszarów wiejskich.

W tym sensie rada gminy ma podstawy, aby podkreślić, że ochrona takich gospodarstw oraz lokalnej produkcji żywności jest wartością z punktu widzenia interesu wspólnoty samorządowej. Przyjęcie uchwały służy publicznemu wyrażeniu tej oceny i uporządkowaniu stanowiska organu stanowiącego w sprawie istotnej dla mieszkańców gminy.

Projekt uchwały akcentuje również znaczenie dialogu społecznego oraz potrzeby budowania wzajemnego zrozumienia pomiędzy producentami żywności a konsumentami. Wątek ten ma istotne znaczenie z perspektywy samorządu lokalnego. Wspólnota samorządowa obejmuje bowiem zarówno mieszkańców prowadzących działalność rolniczą, jak i tych, którzy z rolnictwem nie są związani zawodowo, ale korzystają z jego rezultatów i współtworzą lokalny rynek oraz lokalną opinię publiczną. Narastanie napięć społecznych, stereotypizacji czy uproszczonych ocen dotyczących rolnictwa może osłabiać spójność wspólnotową. Rada gminy, jako organ reprezentujący wszystkich mieszkańców, ma legitymację do podkreślania potrzeby rzetelnej debaty, wzajemnego szacunku i dostrzegania roli poszczególnych grup tworzących lokalną wspólnotę. Uchwała służy więc nie tylko wyrażeniu solidarności z rolnikami, ale także budowaniu lokalnej integracji społecznej wokół wartości wspólnych, takich jak bezpieczeństwo żywnościowe, uczciwość pracy, przewidywalność warunków funkcjonowania i poszanowanie wkładu pracy mieszkańców obszarów wiejskich.

Należy zarazem podkreślić, że projektowana uchwała została sformułowana w sposób wyraźnie ograniczający jej charakter do sfery deklaratywnej. W § 7 projektu wprost wskazano, że stanowisko nie stanowi aktu prawa miejscowego. Rozwiązanie to ma istotne znaczenie formalnoprawne. Oznacza bowiem, że uchwała nie tworzy źródeł powszechnie obowiązującego prawa na obszarze gminy, nie nakłada na mieszkańców, podmioty gospodarcze ani organy administracji żadnych obowiązków prawnych, nie przyznaje im uprawnień i nie modyfikuje ich sytuacji prawnej. Jej funkcją jest wyłącznie wyrażenie stanowiska rady gminy jako organu stanowiącego wspólnoty samorządowej. Takie ujęcie wyklucza interpretowanie uchwały jako aktu ingerującego w kompetencje innych władz publicznych lub jako próby regulowania zagadnień, które zgodnie z Konstytucją i ustawami pozostają w gestii ustawodawcy albo administracji rządowej. Uchwała mieści się zatem w sferze dopuszczalnej aktywności organu stanowiącego gminy jako wypowiedź instytucjonalna wspólnoty samorządowej w sprawie istotnej dla jej mieszkańców.

Podjęcie uchwały nie wywołuje skutków finansowych dla budżetu gminy. Projekt nie przewiduje wydatkowania środków publicznych, tworzenia programów pomocowych, ustanawiania nowych zadań własnych, zobowiązań majątkowych ani organizacyjnych po stronie gminy. Uchwała nie rodzi również skutków w sferze prawa pracy, mienia komunalnego, zobowiązań cywilnoprawnych ani obciążeń administracyjnych. Z tego punktu widzenia jest to akt neutralny budżetowo i organizacyjnie. Ma to znaczenie praktyczne, ponieważ potwierdza, że rada gminy ogranicza się do wyrażenia stanowiska, a nie do podejmowania działań wymagających odrębnej podstawy prawnej, źródła finansowania lub wdrożenia instrumentów wykonawczych. Brak skutków finansowych dodatkowo wzmacnia tezę o deklaracyjnym charakterze uchwały.

Podjęcie uchwały znajduje uzasadnienie również w potrzebie zapewnienia należytej reprezentacji interesów wspólnoty samorządowej. Organ stanowiący gminy nie powinien pozostawać bierny wobec zjawisk, które w oczywisty sposób dotyczą mieszkańców gminy i wpływają na lokalny ład społeczny oraz gospodarczy. Nawet jeżeli gmina nie dysponuje instrumentami pozwalającymi samodzielnie rozwiązać wszystkie problemy sektora rolnego, rada gminy jest uprawniona do ich publicznego nazwania, oceny i zaakcentowania znaczenia określonych wartości oraz interesów wspólnotowych. Tego rodzaju uchwała pełni zatem funkcję reprezentacyjną, informacyjną i integrującą. Stanowi też sygnał, że samorząd lokalny dostrzega znaczenie pracy rolników, rolę gospodarstw rodzinnych oraz potrzebę uwzględniania specyfiki obszarów wiejskich przy podejmowaniu decyzji oddziałujących na sektor rolny.

W konsekwencji podjęcie uchwały należy uznać za zasadne.